

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112226669
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3112226669.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu H. A., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava proti žalovaným 1/ Slovenskej republike, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, 2/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, 3/ Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom Bratislava, Šagátova 1, 4/ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, so sídlom Leopoldov, Gucmanová 19/670 a 5/ Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ilava, so sídlom Ilava, Mierové nám. 1, o náhradu škody a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 14C/403/2012-335 zo dňa 28. novembra 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaní 1, 2/, 3/, 4/ a 5/ **m a j ú** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. V predmetnom spore sa žalobca svojou žalobou domáha, aby súd uložil žalovaným 1/ až 5/ povinnosť sa žalobcovi formálne ospravedlniť a zaplatiť mu celkovú sumu 100.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a sumu 1.750,- eur titulom majetkovej škody, všetko spoločne a nerozdielne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje uplatnené nároky žalobca odôvodnil tým, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody od roku 2001 a ku všetkým porušeniam jeho práv došlo počas výkonu trestu vo väzniciach a to spôsobom výkonu trestu a postupom alebo konaním príslušníkov ZVJS. Uviedol, že v januári 2011 sa pri šití obuvi v Leopoldove pichol nejakým drôtom, rana sa mu zapálila. Väzenská lekárka mu predpísala antibiotiká a na druhý deň bola rana zapálená, čo sa muselo riešiť chirurgicky a vo februári 2011 sa mu zápal objavil znovu, opakovane bral antibiotiká a zistilo sa, že sa nakazil zlatým stafylokokom. Za toto nakazenie zodpovedá štát prostredníctvom príslušných orgánov, lebo neboli vykonané opatrenia na zamedzenie nákazy patogénom, ktorá sa prejavila aj u ďalších odsúdených (E. D. a S. R.) a väznica nepoužila špeciálne nátery na steny, hubiace zlatého stafylokoka. Namietal závery vyšetrovania OR PZ v Trnava v tejto veci vedenej pod ČVS:ORP-1226/2-OVK-TT-2012, v ktorom bolo lekárom uvedené, že po ošetrení údajného vpichu na pravom predlaktí u žalobcu ide o možné účelové správanie - recidivujúce seba poškodzovanie v dôsledku vlastnej nesterilnej manipulácie s obvazom. Tieto závery žalobca označil za zásah do osobnostných práv, lebo ich považoval za nepravdivé a domáhal sa ospravedlnenia, náhrady škody za lieky a ušlý zisk pre práceneschopnosť v sume 250,- eur a odškodnenia za duševnú traumu, stres a pocit krivdy. Uviedol, že dňa 10.2.2012 bol pri eskortovaní z ÚVTOS Leopoldov do ÚVTOS Ilava fyzicky napadnutý príslušníkmi ZVJS a po príchode do ÚVTOS Ilava odvezený do nemocnice, kde strávil 3 dni. Pri odchode nespísali zoznam jeho vecí a po prevoze do ÚVTOS Ilava zistil, že nejaké veci chýbajú (hygiena, potraviny, poštové známky, písacie potreby,

písomnosti atď.), čím mu vznikla škoda na majetku 500,- eur a škoda ublížením na zdraví, za čo sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy. Ďalej považoval za porušenie svojich práv tú skutočnosť, že pri realizácii návštevy odsúdeného s jeho blízkymi odsúdení na doživotie môžu komunikovať s návštevmi len s použitím vnútorného telefónu, oddelení plexisklom. Rozhovory sa odpočúvajú a nahrávajú na zvukový záznam, vrátane telefonických rozhovorov mimo návštevy, čo považoval za nezákonné odpočúvanie a porušenie práva na súkromie a rodinný život. Ďalej poukazoval na porušenie princípu rovnakého zaobchádzania, keď odsúdení na doživotie v ÚVTOS Ilava majú k dispozícii športovú miestnosť vybavenú žienkami, rebrinami a podobne, vrátane posilňovacích zariadení a v ÚVTOS Leopoldov toto k dispozícii nemajú. Poukazoval na obmedzenia odsúdených na doživotie v súvislosti s nedostatkom účinných športových a iných aktivít, pohybovú činnosť, návštevy medzi odsúdenými, záujmovú činnosť. Vytykal spôsob vykonávania prehliadok cieľ v ÚVTOS Leopoldov v dňoch 3.11.2011 a 6.1.2012, kedy ho vyviedli z cely a po návrate zistil, že jeho veci vrátane potravín boli rozhádzané po zemi a písomnosti a obaly na ne boli roztrhané, niektoré veci ako známky a listinné doklady mu boli odcudzené. Domáhal sa spisovania majetku odsúdeného, aby tento nemohol byť odcudzený alebo zničený. Namietal spôsob pridelenia práce pri ručnom šití obuvi, nakoľko materiál na šitie rozdával odsúdený, ktorý si robil čo chcel a pýtal od navrhovateľa za pridelenie materiálu úplatky ako tabak, kávu a podobne, a keď ich nedostal, dal mu menej materiálu, v dôsledku čoho navrhovateľ menej ušiel a menej zarobil. Tým bol vystavený šikane, čo oznámil personálu väznice a táto s tým nič neurobila. Toto všetko považoval žalobca za porušovanie svojich práv a diskrimináciu, čo podľa jeho názoru odôvodňovalo nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 100.000,- eur od všetkých žalovaných 1/ až 5/ a taktiež ospravedlnenie.

2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom v tomto spore, č.k. 14C/403/2012-251 zo dňa 30.05.2016, žalobu žalobcu zamietol. Na základe odvolania žalobcu tunajší odvolací súd uznesením č.k. 5Co/390/2016-291 zo dňa 25.10.2017 tento rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvej inštancie svojim procesným postupom znemožnil žalobcovi osobnú účasť na pojednávaní.

3. V poradí druhým rozsudkom v tomto spore, ktorý rozsudok je odvolacím súdom preskúmaný v tomto odvolacom konaní, súd prvej inštancie výrokom I. žalobu žalobcu zamietol, vo výrokoch II., III., IV. a VI. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/, 2/, 3/ a 5/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % a vo výroku V. žalovanému 4/ právo na náhradu trov konania nepriznal.

4. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že tento vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Trenčíne ČVS: ORP-1126/2-OVK-TT-2012 zo dňa 24.8.2012 bolo odmietnuté oznámenie žalobcu pre podozrenie zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť ošetrojúci lekári a personál v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov v čase od januára 2011 do marca 2011 tým, že po tom, ako mu na predlaktí pravej ruky vznikol zápal, čo malo za následok, že bol nakazený baktériou zlatý stafylokok, ho mali neadekvátne liečiť a ošetrovať a táto baktéria sa do jeho tela mala dostať zle vydanou a nakazenou stravou. Vyšetrovateľ vypočul lekárku MUDr. H. L., vedúcu lekárku zdravotníckeho zariadenia ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, zabezpečil lekárske správy o zdravotnom stave žalobcu. Vyšetrovateľ v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že lekári v prípade žalobcu konali v súlade s lekárskou etikou a žalobcovi poskytli adekvátne ošetrovanie v rámci možností ich zariadenia, pričom na základe dostupnej zdravotnej dokumentácie a vyjadrenia jeho samotného, sám žalobca zasahoval do liečebných postupov tým, že si rany rozrezával a hnis vytláčal, čím sa mohol zápal ďalej rozširovať. Nie je zmienka o tom, že by sa baktéria zlatý stafylokok do jeho tela alebo iného odsúdeného dostala prostredníctvom nesprávneho vydávania stravy, tobôž nie nakazenej. Podľa MUDr. L. sa táto baktéria nachádza asi u 1/3 ľudskej populácie na nosovej sliznici, koži a patrí k najčastejším príčinám infekcií, takže ak si odsúdený spôsobil infekciu rany uvedenou baktériou, tak to bolo s najväčšou pravdepodobnosťou iba následkom jeho vlastnej nesterilnej manipulácie s ranou už pred 13.1.2011. Uznesenie bolo doručené žalobcovi. Z úradného záznamu č. ÚVTOS a ÚVV-2-167/22-2012 z 10.2.2012 vyplynulo, že dňa 10.2.2012 o 13,15 hod. pri vykonávaní osobnej prehliadky v ÚVTOS Leopoldov pred priamou eskortou sa odsúdený H. A., nar. XX.X.XXXX, z.č.XXXXXX vyjadril, že nikam nejde, aj keď ho zabijú. Potom sa hodil o zem, pričom si buchol pravú stranu hlavy. Odsúdený kládol pasívny odpor, z tohto dôvodu boli voči nemu použité donucovacie prostriedky hmaty a chvaty v súlade s § 31 ods.1 písm. a) zákona č. 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže. Donucovacie prostriedky použili príslušníci zásahovej jednotky špeciálnej zásahovej skupiny ústavu, ktorí boli Dodatkom k DRRÚ č. 1-41/22-2012 velení k vykonaniu preeskortovania menovaného za základe Eskortného príkazu č. 103/12 do ÚVTOS a ÚVV v Ilave. Po použití donucovacích prostriedkov bol odsúdený H. A. o 13,25 hod. predvedený na lekárske ošetrovanie služobnému lekárovi, ktoré odmietol, odmietol komunikovať so služobným lekárom a neumožnil mu svoje

ošetrenie. Služobný lekár ho prehliadol len vizuálne a následne bol žalobca preeskortovaný do ÚVTOS a ÚVV Ilava. Tento zákrok bol odobrený vedúcim oddelenia ochrany a obrany so záverom, že zakročujúci príslušníci postupovali v súlade s § 31 ods.1 písm. a), ods.2, 3, § 33 ods.2, § 44 ods.1, 2 zákona č. 4/2001 Z.z. a k zraneniu žalobcu nedošlo v súvislosti s použitím donucovacích prostriedkov, ale ešte pred ním. Zo spisu Generálneho riaditeľstva ZVJS č. GR ZVJS-sť-86/16-2012 vyplynulo, že žalovaný 3/ prešetroval sťažnosť žalobcu kvôli údajnému fyzickému napadnutiu pri eskorte dňa 10.2.2012 a strate, resp. odcudzeniu jeho vecí pri eskorte z UVTOS Leopoldov do UVTOS Ilava a túto sťažnosť mal za neopodstatnenú. Žalobca sa pri vykonávaní dôkladnej osobnej prehliadky (pri ktorej mu našli nepovolené veci: zabrúsený nôž ukrytý vo fľaši od šampónu a v chlebe mal ukryté nite pochádzajúce z pracoviska "ručné šitie obuvi" o čom svedčí úradný záznam č.j. ÚVTOS a ÚVV-2-165/22-2012 z 10.2.2012) pred eskortou správal agresívne, hodil sa na zem, privodil si zranenie hlavy, kládol pasívny odpor a boli proti nemu použité donucovacie prostriedky. Osobné veci žalobcu podľa zoznamu osobných vecí súhlasili s osobnými vecami doručenými do ústavu Ilava (žiadna vec nebola poškodená alebo odcudzená) príslušníci ZVJS nespísali záznam o škode. Sťažnosť bola vybavená ako neopodstatnená, o čom bol žalobca písomne informovaný. Zo spisu GR ZVJS -sť-134/16-2012 vyplýva, že žalovaný 3/ prešetroval sťažnosť žalobcu kvôli podmienkam vo väznici a na eskortu zo dňa 10.2.2012 (opakovaná sťažnosť pre to isté fyzické napadnutie pri eskorte dňa 10.2.2012) držanie nepovoleného TV zn. Trevi, pričom riaditeľ ústavu nepovolil TV prijímač vybrať zo skladu a odovzdať ho rodinným príslušníkom žalobcu na návšteve. Po poučení o postupe odovzdania nepovolenej veci a schválenia riaditeľom bol prijímač bol odovzdaný blízkym osobám žalobcu na návšteve dňa 9.6.2012. Sťažnosť bola vybavená ako neopodstatnená, o čom bol žalobca písomne informovaný. Zo spisu Generálneho riaditeľstva ZVJS č. GR ZVJS-sť-178/16-2012 vyplynulo, že žalovaný 3/ prešetroval sťažnosť žalobcu kvôli zdravotnej starostlivosti, premiestneniu z ÚVTOS Leopoldov do ÚVTOS Ilava, predčasne ukončenej návšteve príbuzných, vykonávania návštev športovej a PC miestnosti, návštev medzi odsúdenými; žalobca sa domáhal psychologických a psychiatrických vyšetrení za účelom získania prístupu k pravidelným cvičeniam v posilňovni. Predmetom rozhovorov s psychológmi boli pravidelné sťažnosti na ponižujúci spôsob zaobchádzania, pričom v záveroch od záznamov od psychológa sa opakovane konštatuje dobrý psychický stav. Ďalej sa domáhal prístupu k právnym predpisom, žiadosti o nápravu TV signálu apod. Sťažnosť bola vybavená ako neopodstatnená, o čom bol žalobca písomne informovaný. Zo spisu Generálneho riaditeľstva ZVJS č. GR ZVJS-sť-304/16-2012 vyplynulo, že žalovaný 3/ prešetroval opätovnú sťažnosť žalobcu kvôli zlatému stafylokokovi, žalobca sa sťažoval na psychológov, lebo mu nezabezpečili program zaobchádzania, v ktorom by mohol navštevovať posilňovňu, sťažoval sa na stravovanie a rôzne podmienky vo väznici. Sťažnosť bola vybavená ako neopodstatnená, o čom bol žalobca písomne informovaný. Súd nevykonal dôkazy navrhované žalobcom - vypočutie odsúdených S. R. a E. D., vypočutia MUDr. Q. A. a MUDr. H. O., z dôvodu ich zjavnej nehospodárnosti.

5. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 3 ods.1, 2, ods. 4 až 6, § 4 ods.1, § 12, § 36 ods. 1 a 2, § 37 ods. 1, § 79 ods. 1 až 4, § 96, § 97 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, podľa § 11 a § 13 ods.1 až 3, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, z ustanovenia § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že podmienkou práva subjektu ochrany osobnostných práv na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je taký zásah do jeho práv, ktorý v značnej miere (nielen v bežnej miere) znižuje jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená všade tam, kde je osobnostná ujma spojená s osobitne citeľným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch, v ktorých sa pohybuje a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného finančného zadostučinenia vo forme peňažného plnenia. Predpokladom vzniku tohto práva je preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti a vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere. Preukázanie tohto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predovšetkým skutočnosť, že morálna satisfakcia sa vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca. Pasívne legitimovaným subjektom, voči ktorému je uplatňovaný nárok na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je pôvodca neoprávneného zásahu do osobnostných práv; pretože len on je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov a poskytnúť primerané finančné zadostučinenie. Žalobca za takéto neoprávnené zásahy do osobnostných práv označil: náказu zlatým stafylokokom, vyjadrenia väzenskej lekárky o tom, že sám poškodzoval, fyzické napadnutie pri eskorte, zničenie a stratu osobných vecí pri prehliadkach, nezákonné odpočúvanie telefonátov, návštevy príbuzných bez osobného kontaktu, diskrimináciu z hľadiska vykonávania pracovnej činnosti, športových aktivít, záujmovej činnosti, styku medzi ostatným odsúdenými, šikanovanie zo strany spoluväzňa. Išlo teda o

konania osôb, s ktorým prišiel žalobca do kontaktu v rámci svojho výkonu trestu odňatia slobody a k týmto zásahom do jeho osobnostných práv malo dôjsť v ÚVTOS Leopoldov a ÚVTOS Ilava. So zreteľom na uvedené skutočnosti sa súd najprv zaoberal vyriešením pasívnej legitímácie žalovaných 1/ až 5/ v tomto spore. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ žalobcu zlatým stafylokokom nenakazili, fyzicky ho nenapadli, jeho majetok nepoškodili, ani mu ho neodcudzili, pretože prehliadky jeho vecí nevykonávali. Na spôsobe výkonu trestu žalobcu sa prostredníctvom svojich podriadených pracovníkov nepodieľali, neodpočúvali jeho telefonáty, nebránili mu v návšteve rodiny a vôbec ho neobmedzovali vo výkone pracovnej činnosti, ani v športových, kultúrnych a iných aktivitách vo výkone trestu odňatia slobody. Preto z hľadiska uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemôžu byť považovaní za subjekt zásahu. Žaloba teda v časti, v ktorej sa žalobca domáhal náhrady škody, nemajetkovej ujmy v peniazoch a ospravedlnenia v zmysle § 11 až 13 a § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a ďalších predpisov bola proti žalovaným 1/, 2/ a 3/ zamietnutá, lebo nesmerovala voči pasívne legitimovaným osobám. Z hľadiska určenia subjektu zásahu do osobnostných práv nemožno štát (Slovenskú republiku) ani ústredný orgán štátnej správy (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálne riaditeľstvo ZVJS) stotožňovať s inými osobami (ústavom na výkon trestu odňatia slobody, príslušníkmi zboru väzenskej a justičnej stráže, väzenskou lekárkou a pod.) so samostatnou právnou subjektivitou, ktoré nesú vlastnú zodpovednosť za prípadné zásahy do osobnostných práv fyzických osôb. Súd sa potom ďalej obmedzil len na ďalšie subjekty, ktoré žalobca označil ako porušovateľov svojich práv a slobôd a to žalovaných 4/ a 5/. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti bola jednak existencia neoprávneného zásahu a to, že zásah je objektívne spôsobilý privodiť ujmu, na chránených osobnostných právach. V danom prípade nebola preukázaná existencia žiadneho protiprávneho zásahu do osobnostných práv žalobcu v súvislosti s jeho nákazou zlatým stafylokokom v ÚVTOS Leopoldov. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, akým spôsobom sa nakazil a samotná skutočnosť, že mu nákazu diagnostikovali v ÚVTOS Leopoldov a tú istú baktériu v rôznom období diagnostikovali aj u iných odsúdených, nedáva automaticky podklad pre záver, že zdroj nákazy sa nachádzal práve u žalovaného 2/ a to konkrétne v jedle, na stenách uvedeného ústavu, u odsúdených vydávajúcich jedlo alebo u zvierat pohybujúcich sa v ústave. Nie je vylúčené, že uvedenú baktériu mal žalobca v tele už pred príchodom do výkonu trestu, nakoľko táto sa podľa vyjadrenia jeho ošetrojúcej lekárky nachádza asi u 1/3 populácie. Ako vyplynulo z materiálov, ktoré samotný žalobca prostredníctvom svojho zástupcu doručil súdu, zlatý stafylokok tvorí prirodzenú súčasť ľudského tela, je nebezpečný svojou rezistenciou na antibiotiká a spôsobuje zápaly. Aj keď sa mnohým ľuďom zlatý stafylokok dostane do tela, príznaky sa hneď neprejavia. Ak dôjde k prenosu (kontaktom s nakazenou osobou, alebo s infikovaným predmetom) a negatívnym prejavom tejto baktérie, objavajú sa zápaly, ako tomu bolo u žalobcu. Jeho infekcia bola preliečená a dostalo sa mu potrebnej zdravotnej starostlivosti. Základným prostriedkom k hubeniu tejto baktérie je osobná hygiena a nebolo preukázané, že by táto bola v ÚVTOS Leopoldov nedostatočne zabezpečená. Osoby manipulujúce vo väznici s jedlom majú zdravotné preukazy, služobné psy v ústave sú veterinárne prehliadnuté a zaočkované, hlodavce a hmyz sú pravidelne hubené a nebolo preukázané, že by žalobcu napadli (pohryzli) služobné psy alebo hlodavce. Avšak bolo preukázané, že žalobca schovával v chlebe drôty, mal u seba nôž a rezal si infikovanú ranu žiletkou, čo mohli byť predmety infikované uvedenou baktériou. Ďalej žiadne porušenie predpisov v súvislosti s údajným fyzickým napadnutím žalobcu pri eskorte v ÚVTOS Leopoldov dňa 10.2.2012 sa nepotvrdilo a nebolo preukázané ani odcudzenie alebo poškodenie jeho vecí pri príchode od ÚVTOS Ilava. Žalobca neuviedol presnú špecifikáciu vecí, ktoré u seba mal, v akej boli nadobúdacej hodnote, že ich mal u seba v čase eskorty, kedy a za akých okolností (ktoré konkrétne veci) mu mali byť odcudzené resp. zničené alebo poškodené. Taktiež sa v konaní nepreukázala žiadna jeho diskriminácia. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca je osobou právoplatne odsúdenou vo výkone trestu odňatia slobody v III. nápravno-výchovnej skupine na doživotie, ktorý je charakteristický najrozsiahlejším množstvom obmedzení osobnostných práv v súlade s účelom jeho trestu podľa § 79 ods. zákona č. 475/2005 Z.z.. Súd dospel k záveru, že zákonom určený spôsob výkonu trestu a jeho realizácia plne zodpovedá rozsahu previnenia žalobcu, za ktoré bol právoplatne odsúdený, vôbec ho nemožno označiť za diskriminačný. V konaní nebol preukázaný akýkoľvek neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu a tento okrem jeho subjektívnych tvrdení nepredložil o svojej údajnej diskriminácii a vzniku škody nijaké dôkazy. Žalobou sa opätovne domáhal preskúmania nárokov, ktorými sa už zaoberali vyššie uvedené kompetentné orgány, ktoré ich uznali v celom rozsahu za nepodložené a súd na ich závery v súlade s § 194 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ poukázal s tým, že ich nebude preskúmať, ani sa nimi zaoberať. Súd zdôraznil, že všeobecnému súdu neprislúcha kontrola podmienok výkonu trestu odňatia slobody, pretože táto kompetencia je vyhradená subjektom uvedeným v § 97 ods.1 písm. a) až d) zák. č. 475/2005 Z.z., (oprávnený vykonávať kontrolu výkonu trestu a dozor nad zachovávaním

zákonosti v ústave je prokurátor podľa § 96 cit. zákona). V tomto konaní nebolo preukázané, že by prokurátor v prípade žalobcu nejaké porušenia jeho práv pri výkone trestu odňatia slobody zistil resp. konštatoval. Bez existencie neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu neprichádza do úvahy žiadna sankcia v podobe ospravedlnenia ani náhrada majetkovej a nemajetkovej ujmy a súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

6. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešným žalovaným, okrem žalovaného 4/, ktorý si nežiadal náhradu trov konania, priznal náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100%.

7. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Podľa neho súd prvej inštancie po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku odvolacím súdom konal opätovne nesprávne a protiprávne. Uspokojil sa s tým, že žalobcu predvolal na pojednávanie a toto vykonal v jeho neprítomnosti, keď naň nebol žalobca zo zdravotných dôvodov eskortovaný z výkonu trestu. Takýto postup už raz odvolací súd označil za nezákonný ale súd prvej inštancie tak znova postupoval, pričom jeho konanie je teraz ešte závažnejšie, pretože žalobca už nie je v spore zastúpený advokátom. Bolo tak porušené jeho základné právo byť prítomný pri svojom procese, takže sa okrem iného nemohol vyjadriť k veci, vyjadriť sa k dôkazom, k námietkam a argumentácii žalovaných a podobne. Ďalej žalobca uviedol, že súd prvej inštancie aj nesprávne vec po právnej stránke posúdil. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach, ktoré žalobca príkladmo uviedol, stanovil, že ak sa osoba vo výkone trestu sťažuje, že bola vo výkone vystavená zo strany zástupcov štátu zraneniu, násiliu, ponižovaniu a podobne, je štát ten, kto je povinný vysvetliť dôvod zranení a ak je toto vysvetlenie nedostatočné alebo neprijateľné je povinný spraviť vo veci účinné vyšetrovanie, ktoré bude viesť k potrestaniu páchatel'ov, priznaniu odškodného. Štát tiež zodpovedá za to, aby v takýchto prípadoch bola bez meškania poskytnutá poškodenému zdravotná pomoc, telo poškodeného musí byť fotograficky zadokumentované, musí byť prizvaný lekár/znalec, ktorý vyhodnotí zranenia, poškodený musí byť okamžite vypočutý, vec musia vyšetrovať nezávislé osoby a podobne. V prípade žalobcu je nesporné, že tento vo februári 2012 utrpel škodu na zdraví a vysvetlenie štátu je také, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo tak, že tento spadol na zem, pričom si udrel hlavu, teda si poškodenie zdravia žalobca spôsobil sám. Takéto vysvetlenie je z hľadiska judikatúry EŠLP neprijateľné a je tak nesporne preukázané, že došlo k porušeniu práv žalobcu. Žalobca vo svojej žalobe potom označil aj ďalšie a závažnejšie konania, pri ktorých došlo k poškodeniu jeho práv. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný 3/. Uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s výrokom I odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Opätovne poukázal na ním vznesenú námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 3/ a na skutočnosť, že súd prvej inštancie túto námietku vyhodnotil ako dôvodnú. Výkon trestu odňatia slobody u žalobcu v čase údajného porušovania jeho práv vykonával príslušný ústav a zo žaloby žalobcu nevyplýva, akým konkrétnym spôsobom mal žalovaný 3/ zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Žalovaný 3/ ani príslušníci zboru s miestom výkonu služby na generálnom riaditeľstve nespôsobili žalobcovi žiadnu ujmu a žalobca žiadnu majetkovú ani nemajetkovú ujmu v spore ani nepreukázal. Žalobca podľa žalovaného 3/ svojimi podaniami neustále neprimerane administratívne zaťažuje rôzne inštitúcie, často tvrdeniami o porušovaní svojich práv, ktoré tvrdenia sú prevažne čisto subjektívne. Z jeho strany ide skôr o zneužívanie práva, ktoré by nemalo požívať právnu ochranu. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

9. Žalobca k vyjadreniu žalovaného 3/ na svoje odvolanie písomne uviedol, že dôvodom jeho odvolania bolo porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie svoje predchádzajúce pochybenie, ktoré mu vytkol odvolací súd nenapravil a opätovne neumožnil žalobcovi sa k veci vyjadriť na súde. Na svojom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených preto zotráva.

10. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu na pojednávaní a po preskúmaní veci v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Ako už uviedol odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tomto spore, Ústavou Slovenskej republiky je zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka na súdnom konaní. Civilný sporový poriadok toto právo osôb zabezpečuje tak, že ukladá súdu, aby na prejednanie veci nariadil ústne pojednávanie, na ktoré, ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, spravidla predvolá len zástupcu a stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch. /čl. 12 a čl. 14, § 177 a § 178 CSP/. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať /§ 178 ods. 2 CSP/. Je potom na účastníkovi, či svoje právo využije, teda či sa pojednávanie zúčastní alebo nie. Ak sa riadne predvolaný

účastník neustanoví na pojednávanie súd podľa § 180 CSP rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v jeho neprítomnosti. O konaní pojednávania aj bez prítomnosti riadne predvolaného účastníka môže konajúci súd spravidla rozhodnúť vtedy, ak tento účastník neospravedlní svoju neprítomnosť včas a závažnými okolnosťami, pričom konajúci súd musí vždy prihliadať na to, aby svojím procesným postupom neznemožnil účastníkovi realizáciu jeho procesných práv v miere, ktorá predstavuje porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces. Aj účastník konania, ktorý je vo výkone trestu, má právo byť riadne predvolaný na súdne pojednávanie, má právo na dostatočnú prípravu na pojednávanie a právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy, zhrnúť ich a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci súd prvej inštancie po zrušení svojho v poradí prvého rozsudku v tomto spore odvolacím súdom a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ďalšom konaní opätovne nerešpektoval právo žalobcu byť osobne prítomný pri prejednaní jeho veci pred súdom. Súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na termín 17.10.2018, na ktoré predvolal aj žalobcu. Dňa 15.10.2018 bola súdu prvej inštancie doručená z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom si žalobca vykonáva svoj trest, faxová správa, podľa ktorej žalobca bol v uvedený deň vyšetrený lekárom, ktorý konštatoval diagnostický záver: akútny zápal nosohltanu u žalobcu, pričom podľa lekára nie je žalobca schopný eskorty. Podľa zápisnice o pojednávaní zo dňa 17.10.2018 súd prvej inštancie toto pojednávanie, na ktoré sa nedostavila žiadna strana sporu, odročil na 28.11.2018 s tým, že ústav na výkon trestu odňatia slobody bude požiadaný o eskortu žalobcu na pojednávanie. Dňa 27.11.2018 bola súdu prvej inštancie doručená mailom správa z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, podľa ktorej sa žalobca nemôže pojednávania dňa 28.11.2018 zúčastniť. K správe bol pripojený lekársky nález, podľa ktorého žalobca nie je schopný eskorty na súd dňa 28.11.2018 zo zdravotných dôvodov. Podľa zápisnice o pojednávaní zo dňa 28.11.2018 súd prvej inštancie v úvode pojednávania v uvedený deň konštatoval, že žalobca nebol predvedený na pojednávanie, nežiadal o odročenie pojednávania a ani zástupca ústavu súdu neoznámil, že by nebolo možné z technických dôvodov realizovať eskortu žalobcu. Následne súd vyhlásil uznesenie, podľa ktorého bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu a predmetnú právnu vec prejednal a rozhodol rozsudkom, ktorý je preskúmaný v tomto odvolacom konaní.

13. Podľa odvolacieho súdu opísaným procesným postupom, kedy súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti žalobcu, ktorý nemohol byť zo zdravotných dôvodov eskortovaný z výkonu trestu odňatia slobody na pojednávanie súdu, prvej inštancie porušil právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, ktoré v sebe zahŕňa aj právo na verejné prejednanie veci v prítomnosti dotknutej osoby /čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12, 14 a § 177, § 178 CSP/.

14. Keďže v predmetnom spore odvolací súd už raz rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie /uznesením č.k. 5Co/390/2016-291 zo dňa 25.10.2017/ bolo povinnosťou odvolacieho súdu, aby teraz v odvolacom konaní sám vo veci rozhodol /§ 390 CSP/. Uvedené porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces tak mohol odstrániť len odvolací súd pred svojím rozhodnutím vo veci samej a to tým spôsobom, že vec opätovne prejedná /vrátane zopakovania dokazovania, ktoré už vo veci vykonal súd prvej inštancie/ a rozhodne na verejnom pojednávaní za prítomnosti žalobcu. O tejto skutočnosti odvolací súd žalobcu upovedomil na riadnom pojednávaní, na ktorom zabezpečil prítomnosť žalobcu jeho eskortou z výkonu trestu odňatia slobody. Pred samotným pojednávaním mal žalobca zabezpečenú lehotu na prípravu na pojednávanie v dĺžke 19 dní /§ 178 ods. 2 CSP/. Na pojednávaní odvolacieho súdu žalobca žiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa chce vo veci nechať zastúpiť advokátom, resp. požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Odvolací súd žalobcu oboznámil so skutočnosťou, že v predmetnej právnej veci mu už bol zo strany Centra právnej pomoci priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci, žalobca následne udelil plnomocenstvo na svoje zastupovanie v tejto právnej veci advokátovi JUDr. Jánovi Kanabovi ml. /plnomocenstvo zo dňa 06.11.2015 na čl. 158 spisu/, ktoré plnomocenstvo však následne odvolal dňa 01.05.2016 a to z dôvodu, že na pojednávaní dňa 27.04.2016 nespĺnil žalobcove záväzné pokyny /č.l. 235 spisu/. V zmysle uvedeného tak žalobcovi zanikol podľa § 12 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z., v znení neskorších predpisov, nárok na poskytnutie právnej pomoci zanikol. Po oboznámení s uvedenými skutočnosťami žalobca trval na tom, aby bol na pojednávaní zastúpený advokátom, čo odvolací súd vyhodnotil ako obštrukčné správanie žalobcu a oboznámil ho s tým, že pojednávanie odročovať nebude a jeho vec prejedná. Žalobca následne uviedol, že na pojednávaní bez prítomnosti advokáta nemusí byť a bol preto eskortovaný späť do výkonu trestu odňatia slobody. Odvolací súd tak z dôvodov na strane žalobcu nemohol napraviť porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, ktorého sa vo veci dopustil súd prvej inštancie, keď vec prejednal a rozhodol bez prítomnosti žalobcu.

15. Odvolací súd po tom, čo sa neúspešne, z dôvodov na strane žalobcu, pokúsil o nápravu porušenia práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, vec prejednal a rozhodol bez prítomnosti žalobcu, pričom dokazovanie, ktoré vo veci vykonal súd prvej inštancie neopakoval, pretože bez prítomnosti žalobcu toto nemalo zmysel.

16. Odvolací súd potom preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri zamietnutí žaloby žalobcu vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP. K týmto záverom odvolací súd nič ďalšie nedodáva, pretože odvolacie námietky žalobcu nesmerovali ku skutkovej a právnej stránke merita veci ale len k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

17. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalovaným odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov odvolacieho konania je žalobca povinný zaplatiť v sume, ktorú osobitným rozhodnutím vyčíslil súd prvej inštancie.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).